

ДМИТРО МИХАЙЛОВИЧ ГРОДЗИНСЬКИЙ
(05.08.1929–10.08.2016)

Українське Товариство генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова з сумом та почуттям глибокої скорботи повідомляє, що 10 серпня 2016 р. на 88 році пішов з життя всесвітньо відомий український вчений-біолог — Гродзинський Дмитро Михайлович.

Народився Д. М. Гродзинський в м. Біла Церква Київської області у родині ботаніків, викладачів Білоцерківського сільськогосподарського інституту. Його батько, Михайло Карпович, у 1919 р. разом із колегами-однодумцями заснував Білоцерківський політехнікум, який згодом переріс у Білоцерківський сільськогосподарський інститут. У 1952 р. Дмитро Гродзинський закінчив агрономічний факультет цього інституту, одночасно навчаючись на механіко-математичному факультеті заочного відділення Московського державного університету імені М. В. Ломоносова. Далі — аспірантура при Інституті фізіології рослин Академії наук УРСР, де Д. М. Гродзинський підготував і захистив у 1955 р. кандидатську дисертацію «Действие

малых доз излучения на растения». У 1965 р. він захистив докторську дисертацію на тему «Естественная радиоактивность в жизни растений».

У 1974–1985 рр. Д. М. Гродзинський був директором Інституту фізіології рослин АН УРСР, де під його керівництвом було сформовано нові напрями наукових досліджень. Д. М. Гродзинський — засновник і завідувач відділу біофізики і радіобіології Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України. Він — фундатор відомої в світі наукової школи в галузі радіобіології рослин.

Результати наукових досліджень Д. М. Гродзинського та створеної ним наукової школи набули визнання як досягнення світового рівня. Вченим сформульовано основні положення теорії гетерогенності (компаратментальності) метаболічних фондів рослинної клітини; розроблено теорію надійності біологічних систем, яка створює наукову основу для практичних шляхів підвищення стійкості культурних рослин до несприятливих умов середовища та підвищення врожайності; вперше всебічно досліджено природну радіоактивність рослинності та ґрунтів України, вивчено механізми формування радіобіологічних реакцій рослин та встановлено шляхи відновлення при радіаційному враженні на різних рівнях організації рослинних біосистем. Після аварії на Чорнобильській АЕС під керівництвом Д. М. Гродзинського розгорнулися дослідження, спрямовані на пошук шляхів упередження негативних екологічних та радіобіологічних наслідків цієї катастрофи.

Потужною є наукова школа академіка Д. М. Гродзинського: близько 70 кандидатів та 12 докторів наук. Він — автор понад 750 наукових праць, у тому числі 27 монографій, підручника «Радіобіологія», співавтор підручників «Біофізика» та «Біоніка», енциклопедій «Чорнобильська катастрофа», «Екологічна енциклопедія», «Енциклопедія сучасної України» тощо.

Держава гідно відзначила наукові здобутки видатного вченого. Д. М. Гродзинський — лауреат Державних премій України в галузі науки і техніки, Лауреат премії імені М. Г. Холодного, заслужений діяч науки і техніки України, кавалер орденів Ярослава Мудрого IV та V ступенів, орден Знак пошани тощо.

Однак, найбільшим його надбанням є повага та шана широкого наукового загалу. Всебічно обдарована, глибоко мисляча людина, надзвичайно цікавий співрозмовник, вчений-енциклопедист, Людина з великої літери — таким залишиться Дмитро Михайлович у душах і серцях тих, хто його знав, кому відо-

му його наукові погляди і переконання, тих, хто мав щастя спілкуватись з ним або просто слухати його.

Низько схиляємо голови перед світлою пам'яттю **Дмитра Михайловича Гродзинського** та висловлюємо щирі співчуття колективу Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАНУ, рідним і близьким покійного.

*Президент УТГІС,
чл.-кор. НАН України В. А. Кунах*

Учений секретар, проф. Н. М. Дробик